

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Teze diplomové práce

**Mezinárodní obchod s obalovým papírem určeným
pro styk s potravinami**

Bc. Martina Vodičková

© 2016 ČZU v Praze

Souhrn:

Diplomová práce se zabývá mezinárodním obchodem s obalovým papírem určeným pro styk s potravinami a je rozdělena do třech částí.

První teoretická část práce se zaměřuje na obaly, jejich typy a funkce, dále pak na historii papírenství v České Republice a světový trh s obalovým papírem určeným pro styk s potravinami. Pro tento typ obchodu je velice důležitá legislativa jednotlivých zemí, a proto jsou ke konci teoretické části stručně popsány právní úpravy vybraných zemí včetně mezinárodně uznávané certifikace papíru určeného pro styk s potravinami.

Ve druhé části se nachází vlastní práce, kde autorka provádí rozbor prodeje společnosti Mondi Štětí a.s. v letech 2010 – 2012 a snaží se vytyčit destinace s nejvyššími odběry obalového papíru s koncovým užitím pro styk s potravinami.

Třetí část je věnována zhodnocení trhu a způsobu jakým společnost Mondi Štětí a.s. obchoduje na trhu. Jsou zde obsaženy návrhy na optimalizaci vedoucí ke zrychlení obchodu s touto komoditou.

Klíčová slova:

obal, obchod, legislativa, certifikace, hygiena

Cíl práce a metodika:

Hlavní cíl práce

Hlavním cílem práce je identifikace obchodu s obalovým papírem určeným pro styk s potravinami a na základě podkladů a zkušeností mezinárodní společnosti Mondi Štětí a.s. vytyčit země s nejrozsáhlejším trhem s touto komoditou.

Dílčí cíle práce

Dále se tato práce bude zabývat problematikou úzce související s mezinárodním obchodem s obalovým papírem určeným pro styk s potravinami. Mezi dílčí cíle práce bude patřit:

- přiblížení legislativy České republiky a nalezení rozdílů mezi Českou republikou a vybranými státy;
- představení certifikace a hygienických požadavků na výrobu a dodání zboží, které často bývají různorodé a nejednotné i v rámci Evropské integrace;

- popis postupů a podmínek získání mezinárodně uznávaných certifikátů kvality a hygieny důležitých především pro společnosti, které jsou konečnými zpracovateli zboží.;
- navržení optimalizace požadavků na obchod s obalovým papírem určeným pro styk s potravinami a na základě norem států zapojených do obchodu stanovit návrhy na usnadnění, zlepšení a zrychlení obchodu s touto komoditou.

Metodika

Základním předpokladem pro dosažení cílů je obecná znalost problematiky. V první části práce se bude autorka zabývat charakteristikou a poznatky o mezinárodním obchodu na obecné úrovni bez ohledu na zaměření. Za pomoci odborné publikace se pokusí vytyčit důvody mezinárodní směny, podmínky mezinárodní směny a možné překážky, které mohou zahraniční obchod zásadně ovlivnit či znemožnit. Na základě dostupných informací se nadále bude věnovat stručnému zhodnocení rozdílů mezi směnou v rámci EU a směnou třetích zemí.

V následující části, která bude již kompletně zaměřena na obchod s papírem určeným pro styk s potravinami, bude představen rozsah a základní problematika trhu. Vzhledem k tomu, že papír podléhá různému následnému zpracování a úpravám (např. lepení, tisk, ořez, atd.) před samotným konečným stykem s potravinami (např. ve formě obalu, pečícího papíru, pytle či nákupní tašky), bude tato práce zaměřena výhradně jen na obchod se zdrojovým papírem.

V práci budou využity následující vědecké metody, jako jsou analýza, komparace, indukce a dedukce.

Teoretická část:

Tato práce je zaměřena na mezinárodní obchod s obalovým papírem určeným pro styk s potravinami. Každý se denně s papírem dostáváme do kontaktu, je to nezbytná pomůcka v zaměstnání, v domácnosti, v obchodě, ale i v lékařství. Je brán jako samozřejmost a mnozí si ani nedokážou představit náhradu tohoto materiálu. Setkáváme se s papírem v podobě obalu potravin (sáčku, pytle, krabice), listovin (noviny, časopis, knihy) či obalu průmyslových výrobků (pytle na cement, na krmivo, ochranné obaly před poškozením zboží) atd.

Pokud se zaměříme pouze na papír určený pro styk s potravinami, je výroba samotného zdrojového materiálu prakticky začátek dlouhého koloběhu zpracování. Jelikož výroba papíru je náročný proces, máme na trhu mnoho malých podniků, které základní, nebo také zdrojový papír, nevyrábějí, ale pouze nakupují, a po následných úpravách ho zase prodají na další zpracování. Jedním z kroků úprav může být laminace papíru. Na zdrojový papír se nanáší slabá vrstva polyethylenu, který zamezí propouštění tuků, vody a jiných tekutin a tím tak naše potraviny zůstávají čerstvější a chráněné od okolních nečistot a vlivů, která by potraviny mohly znehodnotit. Může mít i opačný užitek a to takový, aby se zabránilo uniknutí tekutin z obalu a tak následnému navlhčení okolních produktů. Dále se tento papír používá také pro výrobu různých hygienických a lékařských pomůcek například vložky, plenky, náplasti, obaly obvazů, atd..

Když už je ke konci dlouhého procesu výroby a nastane fáze směny hotového produktu na trhu, je možno se setkat hned s několika problémy. Ačkoli se může zdát, že obchod s papírem nemůže být komplikovaný, opak je pravdou. Papír, který je určen pro kontakt s potravinami, podléhá citlivé legislativě zahrnující dlouhý a přesný výčet látek a chemikálií, které na výrobu být použité mohou a které zase nesmí. Pro země Evropské Unie není legislativa pro papír pro styk s potravinami sjednocena a to především v použití chemických látek. Členské země se ve svých nárocích liší a mají jiné požadavky. Výrobní společnosti mají proto své oddělení kvality a laboratoře, kde pečlivě zkoumají obsah a množství všech přidaných látek tak, aby vše vyhovovalo většině zákazníků. Díky těmto odlišnostem v zákonech směnu doprovází časté vystavování závazných prohlášení a potvrzení o přísadách podle přání zákazníka. Tyto prohlášení se liší podle účelů směny a záměru na další použití.

V práci jsou také představeny typy certifikátů, které jsou velice často požadovány k dodávkám zboží. Není lehké ani levné tyto certifikace pro společnost získat a také proto mají pro zákazníky takovou cenu. Certifikáty nejsou zákonně uznávané a podle právní úpravy k tomu zákazníci ani nikdo nemůže přinutit, takže je jen na požadavku a mínění obou obchodních stran, zda budou uvedenou certifikaci vyžadovat. Existuje hodně certifikačních společností, a proto v práci byly zmíněny jen ty nejznámější, jako jsou ISEGA, FSC, ISO či BRC a jejich požadavky a postup k získání potvrzení. Jak je tomu především v lékařství, i v papírenském průmyslu existují pozitivní listy, ve kterých jsou

obsaženy veškeré povolené chemické přísady používané pro výrobu produktu. Tyto pozitivní listy jsou však opět rozdílené a nejsou jednotné ani v rámci Evropské integrace.

Je také nutno zmínit, že s výrobou papíru souvisí i dopad na životní prostředí. Kvůli používaným chemickým látkám mohou do ovzduší unikat různé škodliviny. Také zákazníkům není způsob výroby vůči životnímu prostředí lhostejný a mnohdy žádají certifikáty týkající se dopadu výroby na okolní životní prostředí. Tyto typy certifikátů jsou v práci blíže popsány. Také je nutné si trh s obalovým papírem určeným pro styk s potravinami blíže číselně představit. Podrobnější popis trhu je uveden ve druhé části práce. V práci je také rozepsán přehled konkurence a poptávky po oblastech s nejvyšší produkcí obalového papíru ve světě.

Praktická část:

Na základě informací získaných mezinárodní společností Mondi Paper Sales GmbH a její výrobní v České Republice Mondi Štětí a.s. byl proveden rozbor trhu a následné návrhy na zlepšení a optimalizace obchodu s obalovým papírem určeným pro styk s potravinami.

Obchodovat na mezinárodním trhu s papírem určeným pro styk s potravinami není jednoduché a to především z pohledu legislativy, která se obchodu přímo dotýká. Na základě rozboru dodaných tun tohoto papíru společností Mondi Štětí a.s. je vidět, že nejrozsáhlejším trhem s touto komoditou je Evropský kontinent. Důvody lze hledat v blízké vzdálenosti od výrobní v České republice do ostatních Evropských států nebo také v přehlednějších a jasnějších obchodních podmínkách, které Evropská Unie nabízí a to i přesto, že legislativa v rámci Evropské Unie sjednocena není a obě obchodní strany se musí vždy informovat o právní úpravě v dané zemi. Není tedy velkým překvapením, že tuzemský trh pro Mondi Štětí a.s. představuje jeden z největších odbytů ze všech států vůbec. Mezi další nejvíce zainteresované destinace patří státy Beneluxu, Itálie, Německo, Francie a Španělsko. Ostatní státy mají velice kolísavou poptávku a údaje se v každém sledovaném roce mění. Co se týče neevropských trhů, jedná se pouze o mizivé objemy odebraných tun v porovnání s Evropou. Obecně se dá však říci, že rok 2011 byl nejslabším obdobím pro všechny kontinenty.

Zhodnocení a závěr:

Společnost Mondi Štětí a.s. má velice dobře propracovaný proces výroby a obchodu s papírem určeným pro styk s potravinami. Jejich vysoce inteligentní informační systém je tvořen letitými zkušenostmi a tak není divu, že jsou lídry na trhu. Ohledně optimalizace a zrychlení obchodu s obalovým papírem určeným pro styk s potravinami je největší „brzdou“ certifikace a legislativa. Tyto dvě oblasti jsou tak rozdílné v každé zemi, že samotná příprava obchodu je složitější než výrobní proces. Pokud by proběhlo sjednocení právní úpravy alespoň v Evropské Unii, obchod by se stal jednoznačnějším a jednodušším pro všechny strany. Již nějaké náznaky snahy o propojení vidět jsou, stále to ale nestačí. Je zřejmé, že sladění na celosvětové úrovni je nemožné, ale v Evropě již tato představa tak nereálná není.

Je tedy možné jen doufat, že některé ze světových organizací se konečně podaří prosadit návrhy na zjednodušení obchodu v této oblasti a tím se i usnadnění a zrychlí celý průběh prodeje a nákupu pro všechny strany.

Seznam použitých zdrojů:

Knižní zdroje

- BISHOP, Bernard. *European Union Law for International Business: An Introduction*. Cambridge University Press, 2012. 229 s. ISBN: 9780521881449.
- CIHELKOVÁ, Eva. *Vnější ekonomické vztahy Evropské Unie*. 2 vyd. Praha: C. H. BECK, 2009. 710 s. ISBN 80-7179-804-5.
- GOODBURN, Kaarin. *EU Food Law: A practical guided*. 1. Cambridge: Woodhead Publishing, 2001. 239 s. ISBN 1855735571.
- HENDL J. *Přehled statistických metod: analýza a metaanalýza dat.*, vydání 4, rozšířené, Portál, Praha, 2012. 199 s. ISBN 978-80-262-0200-4
- JANATKA, František a kol. *Obchod v rámci Evropské Unie a obchodní operace mimo členské země*. 1 vyd. Praha: ASPI Publishing, 2004. s 296. ISBN 80-7357-006-8
- KNIGHT, D. J. a L.A. CREIGHTON. *Regulation of Food Packaging in Europe und in The USA*. vyd. 1. United Kingdom: Rapra Technology Limited, 2004. 117 s. ISBN 9781859574713

Elektronické zdroje

- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: *Průmysl* [online]. [cit. 2016-06-08]. Dostupné z WWW: <<https://www.czso.cz/csu/czso/prumysl-energetika-stavebnictvirumysl-energetika-stavebnictvi>>

DAS BUNDESINSTITUT FÜR RISIKOBEWERTUNG (BfR) [online]. [cit. 2016-08-07].
Dostupné z WWW: <http://www.bfr.bund.de/de/das_bundesinstitut_fuer_risikobewertung__bfr_-280.html>

FAOSTAT: *Paper and Containerboard* [online]. [cit. 2016-06-15]. Dostupné z WWW:
<<http://faostat.fao.org/beta/en/#search/PAPER>>

MONDI GROUP: *The Mondi story* [online]. [cit. 2016-09-04]. Dostupné z WWW:
<<http://www.mondigroup.com/desktopdefault.aspx/tabid-299>>

PIRA International a Dr Alistair Irvine. *Review of the Industry Guideline for the Compliance of Paper & Board Materials and Articles for Food Contact* [online]. 107 s. [cit. 2016-06-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.cepi.org/system/files/public/documents/publications/foodcontact/2010/2010Peers%20Reviews%20Industry%20Guidelinespdf.pdf>>